

տրամադրվող վարկային ու դրամաշնորհային միջոցների հաշվին նախապատրաստվող և իրականացվող ծրագրերի կառավարման խորհրդի կողմից վարկային ծրագրերի վերաբերյալ ՀՀ կառավարություն առաջարկություններ, զեկուցագրեր և այլ գրություններ չեն ներկայացվել:

Ծրագրի շրջանակներում կատարված ծախսերի մասին

Ծրագրի տեխնիկական լուծումները 30.09.2018թ.-ի դրությամբ պաշտոնապես հաստատված չեն, մինչդեռ ծրագրի սկզբից բոլոր աղբյուրներից արդեն ծախսվել է ավելի քան 5.5 մլն եվրո, այդ թվում՝

1. Վարկային միջոցներից՝ 947,627.5 եվրո,
2. Դրամաշնորհային միջոցներից՝ 694,620.0 եվրո,
3. ՀՀ պետական բյուջեից համաֆինանսավորման միջոցներից՝ 421,375.0 եվրո,
4. ԲԷՑ-ի սեփական միջոցներից՝ 3,464,279.9 եվրո:

Անհամապատասխանություններ

1. Վարկային և դրամաշնորհային ծրագրերի շրջանակներում իրականացվող գլխավոր կապալառուների ընտրության մրցույթները ԲԷՑ-ի կողմից դադարեցվել են, որի արդյունքում հայտերի և դրանց ապահովման երաշխիքների ժամկետներն ավարտվել են: Միաժամանակ, 30.09.2018թ. դրությամբ, KFW բանկը չի հաստատել ԲԷՑ-ի՝ մրցույթների դադարեցման վերաբերյալ դիմումները:

**Մրցույթների դադարեցումը
չի իրականացվել բանկի
գնումների ուղեցույցներով
սահմանված
ընթացակարգով**

Արդյունքում, մրցույթների դադարեցումը չի իրականացվել բանկի գնումների ուղեցույցներով սահմանված ընթացակարգով:

2. 2017թ. փետրվարի 21-ին ՀՀ վարչապետի մոտ կայացած բարձր լարման ենթակայանների վերակառուցման ծրագրերի, ինչպես նաև Իրան-Հայաստան և Հայաստան-Վրաստան բարձր լարման էլեկտրահաղորդման գծերի ներդրումային ծրագրերի առաջին փուլի արդյունքների մասին խորհրդակցության արձանագրության հիման վրա՝ որոշվել է դադարեցնել Հայաստան-Վրաստան 400 կՎ լարման էլեկտրահաղորդման գծի կառուցման ծրագիրը՝ համարելով ոչ նպատակահարմար, մինչդեռ ծրագիրը ներառված է եղել ՀՀ կառավարության և՛ 2017թ., և՛ 2018թ. գերակա խնդիրներում, ավելին, ծրագրի սկզբից պետական միջոցների տարբեր աղբյուրներից արդեն ծախսվել էր ավելի քան 5.5 մլն եվրո:

**Որոշվել է դադարեցնել
Հայաստան-Վրաստան 400
կՎ լարման
էլեկտրահաղորդման գծի
կառուցման ծրագիրը՝
համարելով ոչ
նպատակահարմար, մինչդեռ
ծրագրի սկզբից արդեն
ծախսվել էր ավելի քան 5.5
մլն եվրո**

3. 2017թ. հուլիսի 25-ին ՀՀ էներգետիկ ենթակառուցվածքների և բնական պաշարների նախարարը ՀՀ փոխվարչապետին և ՀՀ ֆինանսների նախարարին առաջարկել է դադարեցնել ծրագիրը՝ հաշվի առնելով պետական բյուջեի միջոցների սղությունը, մինչդեռ նույն ժամանակահատվածում գլխավոր

կապալառուների մրցույթների դադարեցման արդյունքում հայտնի չեն եղել հայտատուների ֆինանսական առաջարկները, ուստի նաև ծրագրի ֆինանսավորման համար անհրաժեշտ միջոցների չափը:

4. Ծրագրի դադարեցման դեպքում վարկային միջոցների մասհանումների դադարեցման մասով կիրառվում է տույժ ֆինանսավորող կազմակերպությունների կողմից, մասնավորապես, 21.09.2017թ.-ին KFW-ի կողմից հաշվարկված տույժը ծրագրի դադարեցման դեպքում կազմում է 13.9 մլն եվրո:

5. ՀՀ վարչապետի 2000թ. փետրվարի 8-ի թիվ 44 որոշմամբ հաստատված Խորհրդի կանոնադրության 9-րդ կետի պահանջով՝ ծրագրի շրջանակներում առաջացող հարցերը ընկերության տնօրենի ներկայացմամբ, քննարկվում են Խորհրդի նիստերում՝ մեկ շաբաթվա ընթացքում: ԲԷՑ-ի գլխավոր տնօրենի կողմից 01.01.2017թ.-30.09.2018թ. ընկած ժամանակահատվածում ծրագրի իրականացման ընթացքում առաջացած հարցերի վերաբերյալ որևէ հարց պաշտոնապես չի ներկայացվել:

6. 2018թ. մարտի 14-ին ՀՀ էներգետիկական համակարգի շահագործման հուսալիության և արդյունավետության բարձրացմանն ուղղված տեխնիկական հանձնաժողովի ընդլայնված նիստում հաստատված ծրագրի նոր փուլերը չեն համապատասխանում ՀՀ ֆինանսների նախարարության և ԲԷՑ-ի միջև ստորագրված 83 մլն եվրո գումարով վարկային և ծրագրային համաձայնագրի նպատակներին, վարկային համաձայնագրին կից հատուկ համաձայնագրով սահմանված փուլերին, ինչպես նաև Fichtner խորհրդատվական ընկերության հետ կնքված պայմանագրի տեխնիկական պահանջներին:

Սրուգմամբ արձանագրված այլ փաստեր

- Գլխավոր կապալառուի ընտրության մրցութային գործընթացի փաստացի դադարեցված լինելու ժամանակահատվածում՝ ԲԷՑ-ն իր սեփական միջոցներից Դմաշեն համայնքում ծրագրի շրջանակներում հողերի ձեռք բերման նպատակով վճարումներ է կատարել 36,331.0 եվրոյի չափով:

- 30.09.2018թ.-ի դրությամբ Հայաստան-Վրաստան 400 կՎ լարման էլեկտրահաղորդման գծի կառուցման ծրագրի շրջանակներում վարկային և դրամաշնորհային համաձայնագրերում փոփոխություններ չեն իրականացվել:

**«Իրան-Հայաստան 400կՎ երրորդ էլեկտրահաղորդման գծի և
«համապատասխան ենթակայան» օբյեկտի շինարարության» ծրագրի
վերաբերյալ**

«Իրան-Հայաստան 400կՎ երրորդ էլեկտրահաղորդման գծի և համապատասխան ենթակայան» օբյեկտի շինարարության ծրագրի նպատակներն են՝ ՀՀ և ԻԻՀ միջև էլեկտրաէներգիայի փոխհոսքերը 350 ՄՎտ-ից հասցնել մոտ 1000 ՄՎտ-ի, բարձրացնել ՀՀ և ԻԻՀ էներգահամակարգերի զուգահեռ աշխատանքի հուսալիությունը և կայունությունը, հյուսիս-հարավ էներգահաղորդման գծի հզորացմամբ բարձրացնել ՀՀ էներգահամակարգի հուսալիությունը և կայունությունը:

Ծրագրի արժեքն է 107.9 մլն եվրո, որից 83.1 մլն եվրոն՝ վարկային, իսկ 24.8 մլն եվրոն՝ փոխառության միջոցներ են.

1. 26.06.2011թ.-ին Իրանի արտահանման զարգացման բանկի և ԲԷՑ-ի միջև կնքվել է թիվ 900/M/ARM/09 ֆինանսական համաձայնագիրը Իրան-Հայաստան 400կՎ երրորդ էլեկտրահաղորդման գծի և համապատասխան ենթակայանի նախագծման, ճարտարագիտության, ձեռքբերումների, շինարարության, մոնտաժման, փորձարկման և շահագործման նպատակով: Վարկային ծրագրի արժեքն է 83.1 մլն եվրո, որը կազմում է ծրագրի ընդհանուր արժեքի 77%-ը:

2. 23.02.2012թ.-ին իրանական «Սանիր» ընկերության ԱՄԷ-ի մասնաճյուղի՝ «SUNIR International FZE» ընկերության և ԲԷՑ-ի միջև կնքվել է թիվ 1390/1195/57175 փոխառության պայմանագիրը 24,817,000.0 եվրո գումարով, որը կազմում է ծրագրի ընդհանուր արժեքի 23%-ը:

Վարկային համաձայնագրի ուժի մեջ մտնելու ամսաթիվ է սահմանվել 09.08.2015թ., իսկ փոխառության պայմանագրի դեպքում՝ 10.08.2015թ.: Վարկային ծրագրի և փոխառության պայմանագրի ավարտն է 01.09.2019թ.-ը:

Ծրագրի բաղադրիչներն են՝ օդային գծի սարքավորումներ՝ ընդամենը 52,485,312.2 եվրո գումարով, օդային գծի մոնտաժման աշխատանքներ՝ 23,170,080.0 եվրո, ենթակայանի բարձր լարման սարքավորումների ձեռքբերումներ՝ 23,157,910.0 եվրո, ենթակայանի ցածր լարման սարքավորումների ձեռքբերումներ՝ 3,599,174.0 եվրո, ենթակայանի շինարարական աշխատանքներ՝ 5,487,523.0 եվրո:

Համաձայն Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 05.12.2013թ.-ի թիվ 1372-Ն որոշման՝ ծրագրի շրջանակներում պատվիրատուն և կապալառուն

ազատված են ավելացված արժեքի հարկի, մաքսատուրքի և շահութահարկի վճարումներից:

23.08.2011թ. ՀՀ ֆինանսների նախարարության և ԲԷՑ-ի միջև կնքվել է «Բյուջետային երաշխիքի տրման մասին» թիվ 01/EP/2011 պայմանագիրը, որով ՀՀ ֆինանսների նախարարությունը պարտավորվում է տրամադրել 1 (մեկ) երաշխիք՝ ի ապահովումն 2011թ. հունիսի 26-ին կնքված թիվ 900/M/ARM/09 ֆինանսական համաձայնագրի շրջանակներում ԲԷՑ-ի կողմից Իրանի արտահանման զարգացման բանկից մինչև հինգ տարի ժամկետով ներգրավվող 83,083,000.0 եվրո վարկի հիմնական գումարի և դրա նկատմամբ տարեկան սահմանված Պաշտոնական ուղենիշային առևտրային տոկոսադրույք (CIRR) + 1% տոկոսադրույքով հաշվարկվող տոկոսների վճարման պարտավորության կատարման:

Ծրագրի կապալառուն է Իրանի էներգետիկ և ջրային սարքավորումների և ծառայությունների արտահանման «Սանիր» ընկերությունը, որի հետ ԲԷՑ-ը 05.07.2006թ.-ին կնքել է 107.9 մլն եվրո գումարի թիվ 477785 պայմանագիրը, որից 75.7 մլն եվրոն՝ էլեկտրահաղորդման գծի կառուցման համար, իսկ 32.2 մլն եվրոն՝ «Նորավան» ենթակայանի կառուցման համար:

2017 թվականին ծրագրի կատարողականը կազմել է 12,162,067.72 եվրո, այդ թվում՝ սարքեր սարքավորումների մատակարարումը՝ 11,103,579.67 եվրո, իսկ շինարարական աշխատանքները՝ 1,058,488.05 եվրո: 01.01.2018-30.09.2018թթ. ընկած ժամանակահատվածում ծրագրի կատարողականը կազմել է 6,160,330.5 եվրո, այդ թվում՝ սարքեր սարքավորումների մատակարարումները՝ 4,867,083.5 եվրո, իսկ շինարարական աշխատանքները՝ 1,293,247.0 եվրո:

Ծրագրի սկզբից մինչև 30.09.2018թ.-ը փաստացի վճարումները կազմել են 25,439,730.62 եվրո, որից 20,090,352.75 եվրո վարկային միջոցներից, 5,349,377.87 եվրո՝ փոխառության միջոցներից: 2017թ. փաստացի վճարումները կազմել են 10,450,937.66 եվրո, որից 8,047,222.0 եվրո վարկային միջոցներից, 2,403,715.66 եվրո՝ փոխառության միջոցներից: 01.01.2018-30.09.2018թթ. ընկած ժամանակահատվածում փաստացի վճարումները կազմել են 8,872,711.58 եվրո, որից 7,333,748.10 եվրո վարկային միջոցներից, իսկ 1,538,963.48 եվրոն՝ փոխառության միջոցներից:

Համաձայն ԲԷՑ-ի և ԻԱՀԲ-ի միջև կնքված թիվ 900/M/ARM/09 վարկային համաձայնագրի 8.1 կետի՝ ԲԷՑ-ը տարեկան պետք է վճարի վարկային միջոցների չօգտագործված մասով միջնորդավճար ԻԱՀԲ-ին, որը հավասար է համաձայնագրի գումարի չօգտագործած մասի 0.25%-ին, իսկ ԲԷՑ-ի և Sunir International FZE ընկերության միջև կնքված թիվ 1390/1195/57175 փոխառության պայմանագրի 6.1.1 կետի՝ ԲԷՑ-ը տարեկան պետք է վճարի հատկացման վճար, որը հավասար է պայմանագրի գումարի չօգտագործած մասի 0.25%-ին:

Ծրագրի սկզբից մինչև 30.09.2018թ. չօգտագործված մասի դիմաց հաշվարկվել է 749,262.93 եվրո գումար, որից 602,775.50 եվրոն վարկային միջոցների, իսկ 146,487.43 եվրոն փոխառության միջոցների դիմաց: 2017թ. չօգտագործված մասի դիմաց հաշվարկվել է 243,948.33 եվրո գումար, որից 187,827.36 եվրոն վարկային միջոցների, իսկ 56,120.97 եվրոն փոխառության միջոցների դիմաց: 2018թ. չօգտագործված մասի դիմաց հաշվարկվել է 132,168.91 եվրո գումար, որից 127,500.78 եվրոն վարկային միջոցների, իսկ 4,668.13 եվրոն փոխառության միջոցների դիմաց:

Անհամապատասխանություններ

ԲԷՑ-ը վարկային միջոցների օգտագործման վերաբերյալ հաշվետվություն պետական կառավարման մարմիններին չի տրամադրել

1. Համաձայն «Վարկային ծրագրերի իրականացման գրասենյակների կողմից վարկային միջոցների օգտագործման վերաբերյալ հաշվետվությունների ներկայացման կարգի մասին» ՀՀ կառավարության 09.07.1998թ. թիվ 429 որոշման 1-ին կետի և նրա «ա» ենթակետի՝ վարկային ծրագրերի իրականացման գրասենյակները հիմնադիր պետական կառավարման մարմիններ (համապատասխան ճյուղային նախարարություն կամ գերատեսչություն, ինչպես նաև ՀՀ ֆինանսների նախարարություն) պետք է ներկայացնեն օտարերկրյա պետությունների և միջազգային կազմակերպությունների կողմից ըստ առանձին ծրագրերի տրամադրված վարկերի օգտագործման վերաբերյալ ամենամսյա (մինչև հաջորդ ամսվա 10-ը) հաշվետվություն: Մինչ օրս ԲԷՑ-ը, որպես տվյալ ծրագիրն իրականացնող կազմակերպություն, այս որոշման շրջանակում պետական կառավարման մարմիններին հաշվետվություն չի տրամադրել: Արդյունքում, ի հայտ է եկել անհամապատասխանություն ՀՀ կառավարության 09.07.1998թ. թիվ 429 որոշման 1-ին կետի և նրա «ա» ենթակետի պահանջի կատարման հետ կապված:

2. ԲԷՑ-ի և «Սանիր» ընկերության միջև 29.09.2017թ. կնքվել է համաձայնագիր, որի 1-ին կետով ԲԷՑ-ն իր սեփական միջոցներից «Սանիր» ընկերությանն է փոխանցում 560 մլն ՀՀ դրամ գումար: Համաձայնագրի 2-րդ կետով «Սանիր» ընկերությունը պարտավորվում է այդ գումարը վերադարձնել ԲԷՑ-ին ԻԱՀԲ-ի և ԲԷՑ-ի միջև 26.06.2011թ. կնքված թիվ 900/M/ARM/09 ֆինանսական համաձայնագրի ժամկետը երկարաձգվելու և ԻԱՀԲ-ի կողմից «Սանիր» ընկերությանը 1 մլն եվրո համաձայնեցված կանխավճար փոխանցվելու օրվանից հաշվված 15 օրացուցային օրվա ընթացքում: Համաձայնագրի 3-րդ կետով «Սանիր» ընկերությունը պարտավորվում է ԲԷՑ-ին վճարել տույժ յուրաքանչյուր ուշացված